

Kıyamete Kadar Kardeşiz

Nureddin Yıldız'ın Bolu'da tertip edilen konferansıdır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Kardeşlerim,

Cep telefonu, çağımızın nimeti ya da belası olabilen imkânlarından biri. Yeni çıkan icatları eskiden büyükler bilir, çocuklar da onun sadece adını bilirdi ama artık çocuklar yeni şeyleri kullanmakta daha mahirlerdir. Hayatımızda büyüğümüz-küçüğümüz ile bilindik bir örnektir cep telefonu.

Bir teknik cihaz, mesela cep telefonu, biri diğerinden önemsiz olmayan onlarca parçadan oluşur. Tam bir cep telefonu kullanımı için o parçaların her birinin yerli yerinde olması gerekir. Mükemmel bir telefon, içindeki parçalarda eksiklik olmayan telefon demektir. Bütün parçalarının sapasağlam ve orijinal olması telefonla görüşebilmek için yeterli değildir, illa ki hepsi bir arada ve aynı zamanda sapasağlam olmalıdır. Sonra da bir şebekenin onları işe yarar hâle getirmesi gerekir. Daha da sonrasında, tıpkı kendi telefonumuz gibi başka telefonlar bulunmalıdır ki görüşülebilsin –markaları ya da teknik özellikleri farklı bile olsa.

Bu şartlar yerine gelmediği sürece elimize aldığımız bir telefona boşuna para vermiş oluruz.

'Lâilâheillallâh Muhammedun Resûlullah' deyip iman etmiş bir müminin parçaları vardır; namazı, orucu, sadakası... Diğer mümin de coğrafyası veya ırkı farklı olsa bile namazdan, oruçtan veya başka ibadetlerden mütekevvin bir mümindir. Bu müminler, iman kardeşliği ve Allah'a iman üzerinden kulluk yaparlar. Onların şebekesi budur.

Telefon tek başına bir hizmet göremediği gibi sıradan bir mümin de iman şebekesi üzerinden diğer müminlerle bağlantıda olmadığı sürece kendi kendine, çocuklara oyuncak diye kalan bir nesneden ibarettir. Rabbimiz Kur'an'ında, "insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz" buyurarak 'telefon'un tek başına değil diğer bütün telefonlarla birlikte, camide veya Arafat'ta, gönül bağında veya dua edilirken hareket etmesini buyurmuştur. Bir mümin, diğer mümini kapsama alanına alıyorsa çalışır durumdadır. Ayette buyrulan birlik ifadesi böyle olmayı gerektirir.

Sözgelimi Ebu Bekir radiyallahu anh, bir yerde çok iyi Kur'an okuduğu ya da mağarada Efendimiz aleyhisselama duygusal desteğini tam sunduğu gibi gerekçelerle değil, Resûlullah aleyhisselam vefat ettiğinde ardında bıraktığı sistemin çökmemesini sağladığı için çok kıymetli bir isimdir. Telefonun bütün parçalarının çok kaliteli olması teknik bir farktan ötürü görüşmeyi engelleyen bir mâniyi yine de gidermiyorsa o sonuçta bir oyuncak olmaktan öteye gidemez. Mümin, tekbir getirdiğinde Allah'ın bütün kullarını kapsama alanında hissettiği bir duyguyu yaşamıyorsa imanına rağmen şeytanın elinde oyuncaktır.

Çünkü telefon ancak şebekeyle kullanılabilir olduğuna, kapsama alanına çıkınca işe yaramadığına göre müminler de ancak bir iman şemsiyesi altında birbirleriyle canlı diyalog kurabildiklerinde Allah'ın imanı yaşamaları için onları yeryüzüne göndermesindeki hedef gerçekleşmiş olur. Irkından dolayı yeryüzünün herhangi bir bölgesinde ayrımcı davranılan veya hüznümüze-sevgimize ortak olamayan bir mümin şebeke dışında tutulmuşsa ya da müminlerin yanında durması gereken zamanda ırkının çağırıldığı tarafa gidiyorsa bu durumda açıkça şeytana alet olunmaktadır.

Allah'ın adı kullanıldığı hâlde, ümmet-i Muhammed'in bölümlerinden biri olması gereken herhangi bir vakıf-tarikat-oluşum-mensubiyet, o oluşum izin vermediğinden dolayı ümmetinin yanında durması gereken zamanda 'şebeke çekim alanı' dışında kalıyorsa şayet, adı ne olursa olsun buna engel teşkil eden hoca-tarikat-vakıf-dernek, ümmetten değildir. Bu ümmetten olmamak ifadesi kâfir olmak karşılığında kullanılamaz belki ama yeryüzünde 'bütün insanlık' için bulunması gereken toplu bir yapıda, velev kendi yağında kavrulmak türünden bahaneler ileri sürülerek olsun, bulunması icap eden

konumda bulunmayanla şeytan istediği gibi oynuyordur. Şeytanın insan karşısına hangi kılıkla çıktığı çok da önemli değildir. Sonuç önemlidir.

Mümin, kendi gibi 'lâilâheillallâh Muhammedun Resûlullah' diyenlerle beraber bulunmak, şartların esnemesine göre de konumunu gevşetmemek zorundadır. Bu pozisyonu herhangi bir engel yüzünden akamete uğratırsa kelime-i tevhit bayrağının altında bulunmaması anlamına gelir. Bu durumda ümmete aktif katılımı iptal edilmiştir ve çekim alanı dışında kaldığının böyle birine hatırlatılması gerekir. Kâbe'yi kible edinen ve kelime-i tevhidi yüreğinde taşıyanlarla hiçbir ırk-mezhep-oluşum farkını ön plana almadan yan yana durabilmek Müslümanlıktır.

İman kardeşliği dediğimiz bu birlikte duruş tesis edilmeksizin, İslam devletinin de anca hayali konuşulabilir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye ayak basar basmaz, daha yasaları, ekonomiyi, ibadetleri, cihadı konuşmadan önce kardeşliği ele almış ve Yesrib (Medine) ehliyle muhacirler (Mekke'den gelenler) arasında kardeşliği ilan etmiştir. Kardeş ilan edilenler birbirlerini evlendirmenin, sermaye verip ticarete atılmalarını sağlamanın ve yurt edindirmenin peşinde olmuşlardır. Ağabeylik-kardeşlik mükemmel olarak sergilenince de şehre yağmur gibi şeriat indirilmeye başlamıştır.

Önce şeriat damgası kardeşlikte görülmüş, hacdan oruca kadar emirleri içeren ayetler bundan sonra inmiştir. Uzun yıllar boyu birbiriyle savaşmış insanlar kardeş kimliğine bürününce Allah'ın dininin yaşanması kolaylaşmıştır.

Bugün de bizler mümin kardeşliğimizi abdestimiz, namazımız, orucumuz gibi konuşmadığımız sürece dinimizi yaşamayı eksik bırakıp yalnızca propagandasını edebiliriz; cebimizdeki telefonun başkalarıyla görüşmemizi sağlamadığında işe yaramaması gibi. Herkesin kendi evinde-grubunda harika mümin olup başkalarıyla mesafeli durduğu bir manzarada İslam'ın ne devleti ne lezzeti mümkün değildir, bunun da ahirette verilecek hesabı kolay olmaz.

İlerleyen bölümlerde göreceğiz ki Resûlullah aleyhissalatu vesselam, imanın tadına varmayı açıkladığı cümlelerinde üç durumdan söz ederek bunlardan birinin de mümin kardeşiyle sadece Allah adına beraber olmak ortak paydasında bulunduğu için dostluk sürdürmek olduğunu haber vermektedir.

Kâfirler bir yerdeki camimizi yıktıklarında Müslümanlar olarak ürperiyoruz, namaza ve dinimize hassasiyetimizden dolayı. Ama aynı küfür, kardeşliğimizin köklerini çekip kopardığı hâlde bunu yöresel bir sorun diye de görebiliyoruz. Sonra da imanın tadını ahab-ı kiramın aldığı gibi neden alamadığımızı merak edip duruyoruz. Sabah namazına kalkmak bir mümine yemek sofrasına oturacağı zamanki kadar niye lezzet vermez? Bu sorunun cevabı imanın tadını alma/ma/kla ilgilidir.

Abdest, namazın altyapısı olduğu için namaza abdestsiz duranın boşu boşuna eğilip kalktığını bildiğimiz gibi Medine'de kurulup günümüze dek yaşayan devletin abdestinin de o devletin vatandaşlarının mümin kardeşler olması üzerinde hayat bulabileceğini bilmeliyiz. İman kardeşliğinden tat almamızın en büyük engeli, kardeşliğimizi namazın abdesti gibi görememekten kaynaklanmaktadır. Bir Müslüman'ın hacca gitmiş, namaz kıyor, fitre veriyor, başörtüsü giyiyor, sakal bırakıyor olmasını onun faziletlerinden sayıyoruz da kardeşlik sahasında şebekesi çekiyor mu çekmiyor mu diye emin olamıyorsak burada ciddi bir sorundan söz edilmelidir.

(Kardeşlikten söz ederken özellikle namaz ibadetini benzetme ve kıyas için kullanıyoruz. Resûlullah aleyhissalam Efendimiz kıyamete yakın zamanlarda ümmetin başına gelecek hadiseleri haber verirken, İslam'ın halkalarının tek tek çözüleceğini ve İslam'ı İslam yapan değerlerin kaybedileceğini buyurmaktadır. İlk çözülecek halkanın siyaset, en son gideceğin de namaz olduğu vurgulanmıştır. Namaz da kaybedilince artık kıyamet gelmiş demektir. Bu hadis-i şerif, Peygamber aleyhissalam Efendimiz'in mucizevî sözlerinden biridir ki Müslümanlar, bugün itibarıyla yüz seneden beri siyaseti

İslam'la ilgisi bulunmayan bir alan olarak görmekteyiz. Hatta Müslümanlar, siyasetle meşgul olmayı basitlik ve seviyesizlik diye niteleyebilmektedirler.

Dikkat edilirse cenazesinden teravihine kadar, şeriat ve İslam ile hiç ilgisi olmayacağı düşünülecek alanlarda ile namaz hâlâ yaşamaktadır –en azından cenaze namazı olarak. Bu bize Peygamber aleyhisselamın haberlerinin Allah ile bağlantısındaki şüphesizliği gösterdiği kadar Müslümanlar'ın geminin batacağı son ana kadar daima, namaz halkasına sarılmaya devam edeceklerinin de göstergesidir.

Kardeşliğin dinimizin tam içinden bir parça olduğunu örneklerken namazı benzetilen unsur olarak kullanmamızın nedeni, herkesin anlayabileceği ve yaygınlıkta-kapsamda en geniş birimlere ulaşabilmiş bir ibadet olmasıdır. Çünkü insanlar namazın dindeki yerini de anlamıyorlar artık, zaten İslam namına konuşulabilecek bir şey kalmamış demektir.)

*

Kardeşliğin bu derece mühim olmasının 'imanın şartları' arasında saydıklarımızdan biri olmaması da ilk başta çelişkiliymiş gibi görünürse bile aslında değildir; zira kardeşliğin imanın şartları arasında olması, şebekenin bizatihi kendisi olması nedeniyle gereksizdir. İçinde bulunulan ağın adı kardeşlikken buna özel bir başlık açmak doğal olarak lüzumsuzdur. **Müslümanlar olarak konuya bakışımızın özeti şudur: Yaşadığımız topraklarda bugün, namaz ibadetimizi unutturacak bir sorun oluşsa ve yeni nesil namaz diye bir şey tanımasa, bu soruna sebep olanlar namaz halkasını çözmüş ve gelecek kuşaklara taşımamış, ümmete de bu bakımdan hıyanet etmiş kimseler olarak dirilirler. Aynı durum kardeşlik için de geçerlidir. Çünkü müminler marka farklılıklarına rağmen aynı şebeke içinde, kıyamete dek kardeş kalmak zorundadırlar.**

Kardeşliğin, Allah Teâlâ'nın bir emri olduğuna ve sürdürülmesinin de Rabbimizin iradesince devam ettirilmesi gerektiğine iman etmemizin doğal bir başka sonucu, İblis'in çalışma takviminde kardeşliğimizi eritmek üzerine de planlar bulunmasıdır. Rabbimiz namaz kılmamızı istediğinde İblis, namazımıza vesvese karıştırmayı görev bilmiştir. Rabbimiz sadaka vermemizi istediğinde İblis, cimrilik damarımızı gıdıklamıştır. Rabbimiz kardeş olmamızı buyurduysa da İblis bu kardeşliği kesinlikle eritmeye çalışacaktır, etnik kökenimizi veya dinimizin değerlerini kullanarak.

Öyleyse kardeşliğimizin yatırımı, işletilmesi ve kıyamete dek korunması üzerinde planlarımız bulunmalıdır. Günün birinde 'kardeşlik'ten anladığımız yalnızca deprem yaşanan veya bombalanan coğrafyalardaki kimselerle bağdaştırdığımız türden bir şeye dönüşür ya da hacca gidenlerimiz siyah derili, kısa boylu gördüklerini hatıra diye anlatıp bariz fizikî farklılıklar üzerinden uhuvveti tanımlarlar, bununla yetinirlerse hâlâ kardeşliğin masal boyutundayız demektir.

Başkalarının kusurları üzerinden kendine fazilet devşiren Müslümanlar olamayız. Kardeşliği tıpkı namaz gibi Allah için yerine getirdiğimiz bir ibadet olarak anlıyorsak kırk türlü negatif örnek görmemiz ihtimalinde bile kardeşliğimizi yine orijinal hâliyle uygulamalıyız. Namazı camide elli kişiden yirmisi abdestsiz kılıyor diye biz de hemen abdestimizi bozmadığımız gibi kardeşliğin menfi örnekleri konusundaki zafiyetleri de etkilendiğimiz malzemeler arasına almayacağız. Muhasebeleri tutan Allah'tır.

Üzülerek belirtilmesi gereken muasır bir gerçek de şudur ki peygamberlerin nübüvvet makamı hariç mirasçıları olacak denli büyük bir mevkide duran âlimler, müminleri birbirine kırdırmaktadırlar. Ve bunu 'Allah için', 'dine hizmet olarak' yapmaktadırlar. Asrımızda karşımıza çıkan büyük bir bela olarak, kardeşliğimizi hocalardan korumak diye bir görevden söz edilmelidir. Madem ki kardeşlik vazifesi bize Allah'tan gelmiştir ve onu şeytandan korumak zorundayız, üzülerek söylenmelidir ki, zamanımızın hocalarının yukarıda zikredilen tavırlarından da kardeşliğimizi korumak görevimizdir.

Peygamber aleyhissalatu vesselam, birbirleriyle savaşıyor ve kendi çocuklarını öldüren insanlardan büyük bir sahabe nesli çıkarmıştı. Böyle bir farkın yaşandığı nesli meydana çıkaran Peygamber aleyhisselama vâris olanlardan beklenen de insanları coğrafya, ırk, kültür, görgü farklarına rağmen birbirine kaynaştırmak için benzer bir gayreti göstermeleriydi. Hâlbuki yaşadığımız, pastayı kendi ihtiyacı kadar küçültüp sadece kendi ekseninde dönenlerden oluşmuş ‘ümmet görüntülü’ küçük gruplardan başka şey değildir. İstisnaları her devirde olduğu gibi yüzyılımızda da varsa bile bir grubu dışlamayı, kendinden başkasını hak görmemeyi aşılardan verdiğimiz zarar ancak kardeşliği zedelemekten ibarettir. Pakistan gibi bazı ülkelerde bu, ‘onun camisinde namaz kılmamak’ düzeyine ulaşmıştır. Yer yer Hanefî olanların Şafî mezhebinden olanların arkasında namaz kılmaması seviyesine bile gelmiştir.

Bunu okuyanlarımız belki içlerinden hamd edip “bizim ülkemizde böyle bir şey olmuyor” diyorlardır. Fakat şunu da okuyunuz: Bu, bizde yaşananlara göre hiçbir şeydir. Bizde yaşanan süreç, karşısındaki cennete giremeyeceği iddiası üzerinden başlamıştır. Yani başlangıç seviyesi, karşıya alınan kişinin camisinde namaz kılmamak düzeyinde değildir; imanın sorgulanmasıyla başlamıştır. İmanı kabul eden merci yalnızca Allah Teâlâ iken insanlar iman olup olmadığına karar verme hakkını kendilerinde bulduklarını düşünebilmişlerdir. Ümmet adına bir çöküş ve yıkımdır bu ve işin en ucunda, Evs ile Hazrec kabilelerinin arasını bulan Peygamber aleyhisselamın yaptığını yapamayan âlimler-hocalar durmaktadır.

Efendimiz aleyhissalatu vesselamın hadis-i şeriflerini ve konumuzla ilgili olması açısından Veda Hutbesi’ni, duvarlara asıp sergilediğimiz levhalar olmaktan ileriye taşımamız lazımdır. Resûlullah aleyhisselam Veda Hutbesi’ne başlarken, “bundan sonra sizin putlara tapınmanız ihtimalinden korkmuyorum” buyurmuş ve devam etmiştir: “Şeytan sizin putlara tapınma ihtimalinizden umudunu kesmiştir; ama şeytanın sizi birbirinize kırdırmasından korkuyorum.”

Peygamber aleyhisselamın bize seslenişlerinin son cümlelerinden biri de bu, kardeşliğimiz üzerindeki tehlikelerle ilgilidir. Hâl bu iken biz medreselerimizdeki öğretim müfredatımızın arasına kardeşliğimizi güçlendirecek dersler koymayı akıl etmeyip bunu yalnızca ‘ahlakî bir konu’ görmüşsek Veda Hutbesi’ni okumuş sayılmayız, okuduysak da anlamamışızdır. Bir arada yaşama, kardeşliği gerçekleştirme de tıpkı oruç veya namaz gibi bir görevimizdir.

‘Kardeşliği gerçekleştirme’ hedefiyle kastettiğimiz, Afrika’daki dindaşlarımıza gıda götürmek veya orada su kuyusu açmak, deprem yerlerinde gıda dağıtımını yapmak kesinlikle değildir. Su kuyusu açmak türünden faaliyetleri Hıristiyan misyonerler de yapmaktadırlar. Kardeşlik, camide namaza durduğumuz anda ırkını, derneğini, hocasını veya karakterini etki altına alacak bütün yapıları ta ki Allah’ı ve onu hatırlatanları zihnine getirecek düzeye gelene kadar unutmaktır.

*

Çekim alanına girdiğimiz ümmet mefhumunun gerektirdiği kardeşlik nerede durmaktadır?

Hepimiz iman ederiz ki Allah Teâlâ’nın gönderdiği İslam tamdır, eksikliği yoktur, olamaz. İslam’ın emirleri daha iyisi yapılabilecek işler değildir zira Allah, daha iyisi olabilecek bir iş yapmaz. Buna ilaveten, İslam’ımızın insan hayatının herhangi bir alanını boş bıraktığını da söylemek imkânsızdır. Sözelimi Peygamber aleyhisselam Medine’de pilotluk kursu vermemiştir ama insan hayatının gerekli şeyler doğasında pilotluk zaten yoktur. Yaşamak için yemek, içmek, evlenmek gibi gerekli başlıklar insan doğasını oluşturur. Bir insan yüz senelik ömür sürüp yine de hiç uçak kullanmamış olabilir ve bu onun hayatında eksiklik değildir. Bir yere uçarak gitmek de hayatın doğasında yoktur; yalnızca yaşayışın refahını artıran bir uygulamadır.

Hayata dair boş bırakılmış herhangi bir alanı olmayan dinimizin emirlerine tam da bu sebeple itirazsız teslim oluruz. Bu emirlerden biri olarak haccı veya orucu itiraz ettiklerimiz arasında sayamayacağımız

gibi ayetlerin ve hadislerin emrettiği kardeşlik görevine de itiraz edemez, görevlerimiz arasına alırız. Namaz ile kardeşlik, emredeni Allah olduğundan gözümüzde aynıdır. Kardeşliğe bakımımızın doğduğu nokta burasıdır ve bu konu, ayarlarıyla oynayabileceğimiz bir mesele değildir.

Kur'an-ı Kerim'de (Bakara suresi, 45. ayet) namaz hakkında "gerçekten namaz çok zordur, ancak huşu ehli bu zorluğu aşabilir" buyruluyor:

وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ

Namazın kolaycılık halledilebilecek bir ibadet olduğunu buyuran ayet olmadığı gibi üstelik zorluğunu vurgulayan böyle bir ayet vardır. Zira namaz, bedeli cennet olan bir şeydir.

Bu kıyastan hareketle kardeşliğin de Allah'ın emirlerinden biri olması, zorluğunun beraberinde geleceğini gösterir. Kardeşliğin kolay olduğu gibi bir iddiada bulunamayız; kış günü yataktan kalkıp abdest almanın kolay olmadığı gibi. Etnik yapısı, aile eğitimi, ahlakı farklı hatta 'uyuz' denebilecek tiplerle iman çatısı altında beraber olmak da kolay değildir. Zaten kolay olmadığı için Allah'ın emirlerinden biridir. Ormanda kendiliğinden büyüyen otlar gibi değil, özel ilgiyle yetiştirilen bir çiçek gibidir ve kardeşliğin statüsünü Allah'ın belirlediği konumda tutmaya mecburuzdur, Medine'de Allah'ın konumlandığı kardeşlikten dolayı. Orada İslam'ın devleti bile kardeşlik tesis edildikten sonra, ancak onun üzerine gelebilmiştir.

Allah Teâlâ, Peygamberi'ni âlemlere rahmet olarak göndermiştir. Yalnızca müminlere ya da insanlara değil, âlemlerde canlı-cansız her ne varsa hepsine rahmet olarak. Bu 'rahmet' müminlerin birbirlerine karşı yansıtamadıkları bir duygu olduğu sürece Allah'ın rahmeti de üzerimizde değildir. Buharî ve Müslim'in rivayet ettiği hadis-i şeriflerden ikisini bu hususta hatırlamak lazımdır:

-Rahmet edin ki Allah size rahmet göstere.

-Allah merhametli kullarına rahmet eder.

Ağaca tırmanmış bir kedi yavrusu için seferber olup inmesine yardım etmek elbette merhametli olmaya dâhildir ancak bu başka bir açıdan bakıldığında oyalanmadan ibarettir; kediyi kendi hâline bıraksak da zaten ağaçtan inebilir. Hayvanlara merhametini sergileyip hemcinsi insanlar ve mümin kardeşleri için merhamet bulamayan bir nesil, Allah'tan merhamet bulamayacak nesildir. Mümin kardeşliğinin gerçekleşmesi aramızda merhamet duygularının gerçekleşmesidir ki bu olduğunda göklerden incek rahmetten söz edilebilir.

Genel bir değerlendirmeye müminler olarak kardeşliğimizin meydana geldiğini dört farklı açıdan görebiliriz:

- ✓ Müminler arasında bir kalp hukuku vardır; yani elle tutulmayan, gözle görülmeyen, yürekte taşınan bir hukuk. Bunu, "birbirinizi sevmeyince iman etmiş olamazsınız" buyuran hadis-i şeriften çıkarmamız mümkündür. Müminlerin birbirlerini sevmelerini iman şartı olarak önümüze koymaktadır Efendimiz aleyhissalatu vesselam. Öyleyse kelime-i tevhidi dillendirenler olarak bizim mezhebimiz, tarikatımız, vakfımız, etnik kökenimiz, coğrafyamız, zenginliğimiz... gibi bütün bağlantılarımızın bir kenara kaldırılması gereken seviyede kalp hukukumuz söz konusudur.

Bu hukuk; müminlerin birbirini sevmesi, birbirine hüsni zan beslemesi, kin barındırmaması gibi iç dünya ile ilgili sorunsuzlukları gerektirir.

- ✓ Müminler arasında bir dil hukuku vardır. Selam vermek-almak 'insanlık gereği' vesaire değil, daha ciddi seviyede, haktır. Hapşırın bir kardeşinin 'elhamdülillah' demesine 'yerhamükellah'

karşılığını vermek kul haklarındandır, lüks değildir. Yanlış bilene doğruyu öğretmek, iyiliği yaygınlaştırıp kötüyü engellemek, mümine dua ile destek vermek de kul haklarındandır.

Kalbimizde ve dilimizde bu bakımdan milyardan fazla kardeşimizin potansiyel hakkı olduğu bilinmelidir.

- ✓ Müminler arasında bir ekonomi hukuku vardır. Sadaka vermek, zekâtı ödemek gibi konular buna girer.
- ✓ Müminler arasında bir beden hakkı vardır. Resûlullah aleyhisselam, müminlere yardım etmeyi emretmiştir. Bedenle yapılacak işler gerektiğinde müminler, kendilerinden başkaları için hazır olmalıdır. Mesela Afrika'da kuyu açtırmak da bu başlığa girer.

Peygamber aleyhisselam Efendimiz'in ilan ettiği bu yana müminler arasındaki kardeşlik, bin dört yüz seneden beri devam ediyor ve uğruna nice büyük badireler atlatıldı. Asrımızda da İblis etrafındaki destekçileriyle birlikte, kardeşliğimizi altından zor kalkılacak bataklıklara itmişse de yaşayabilen, yaşayacaktır. Zindanlarda bile namazını kılabilen biri olmak mümkünse zor şartlarda da kardeşliği sürdürmek pekâlâ mümkündür. İkisinin de emredeni Allah'tır. Allah'ın huzuruna engellerin bahanesiyle çıkacağımızı düşünüyorsak büyük dinin küçük kafalı müntesipleri olmaktan ileri gidemeyiz.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.